

Η ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ»^(*)

Ἀρχιμ. Γεωργίου

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους

Τόν τελευταῖον καιρόν γίνεται πολύς λόγος διά τήν ἔνωσιν τῶν «Ἐκκλησιῶν». Εἰς τήν πραγματικότητα πρόκειται περί ἐνώσεως τῶν ἀπεσχισμένων ἀπό τήν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν ἑτεροδόξων Χριστιανῶν. Δέν ὑπάρχουν πολλά Ἐκκλησίαι διά νά ἐνωθοῦν. Μίαν μόνον Ἐκκλησίαν ἵδρυσεν ὁ Θεάνθρωπος Κύριος. Αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας συνέχειαν ἀποτελεῖ ἡ ἁγία μας Ὁρθόδοξος Καθολική (ἐκ τοῦ καθόλου - πλήρης, ἀληθῆς) Ἐκκλησία. Ἀπό τήν Μίαν αὐτήν Ὁρθόδοξον Καθολικήν Ἐκκλησίαν ἀπεσχίσθη ὀριστικῶς ὁ Πάπας τό 1054, ἔνεκα τῆς ἀρνήσεως τῶν Ὁρθοδόξων νά ὑποταχθοῦν εἰς τάς ἀντιχριστιανικάς ἀξιώσεις του περί πρωτείου ἐξουσίας ἐπί συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ἄλλων αἱρέσεών του. Λόγω δέ τῶν πολλῶν παρεκτροπῶν τοῦ παπισμοῦ, τό 1517 ἤρχισεν εἰς τήν Δύσιν ὁ ἀγών τῶν Διαμαρτυρομένων (προτεσταντῶν ἢ εὐαγγελικῶν) κατά τοῦ παπισμοῦ, πού ὠδήγησε τούς Δυτικούς Χριστιανούς εἰς πλῆθος διασπάσεων. Σήμερον ὑπάρχουν, ὡς γνωστόν, πολλά ἑκατοντάδες προτεσταντικῶν ὁμάδων.

Ἡ ἀληθῆς, λοιπόν, Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν διεσπάσθη, ὥστε νά ὀμιλῶμεν περί ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀντιθέτως συνεχίζει παρὰ τούς διωγμούς καί τάς ἀτελείας τῶν μελῶν της νά κρατῆ καί νά κηρύττη τό ἴδιον Εὐαγγέλιον καί τήν ἰδίαν πίστιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν ἁγίων Πατέρων. Ὅστε μόνον καταχρηστικῶς ἠμποροῦμεν νά ὀμιλῶμεν περί ἐνώσεως τῶν «Ἐκκλησιῶν». Ἀπό Ὁρθοδόξου ἀπόψεως καί κατ' ἀκρίβειαν μόνον περί ἐπανενώσεως τῶν ἀποσχισθέντων ἀπό τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἑτεροδόξων, πού συνειδητῶς ἢ ἀσυνειδήτως εὐρίσκονται εἰς τήν πλάνην ἢ τήν αἵρεσιν, εἶναι δυνατόν νά ὀμιλῶμεν.

Ὅποιος πιστεύει ἀδιστακτως ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, δέν πρέπει νά ὀμιλῆ περί ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ἐπανόδου τῶν ἑτεροδόξων εἰς τήν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν.

^(*) Ἐδημοσιεύθη εἰς τό Περιοδικόν «ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ», ἔτος 1987, τεῦχος 22, σελ. 5-6.

Δυστυχῶς ὁμως εἰς τό θέμα αὐτό ὑπάρχει σήμερον πολλή σύγχυσις, εἴτε λόγῳ ἀγνοίας εἴτε λόγῳ ὀλιγοπιστίας. Δι' αὐτό ἀκούομεν συχνά, ἀκόμη καί ἀπό ἐπίσημα χεῖλη, ὅτι μεταξύ τῶν ὀρθοδόξων καί τῶν ἑτεροδόξων δέν ὑπάρχουν διαφοραί, ὅτι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία ἀποτελεῖται ἀπό ὅλας τάς «ἐκκλησίας», ὀρθοδόξους καί μή, ἐφ' ὅσον καμμία ἱστορική ἐκκλησία δέν δύναται νά ἰσχυρισθῆ ὅτι ἔχει ἀκεραίαν τήν ἀλήθειαν, καί ὅτι πρέπει πάση θυσίᾳ νά γίνῃ ἡ ἔνωσις μέ τούς ἑτεροδόξους, καί μάλιστα νά κοινωνήσωμεν ἀπό τό ἴδιον Ἅγιον Ποτήριον. Ὅλα αὐτά καί ἄλλα πολλά ἀποτελοῦν σοβαράν ἐκτροπήν ἀπό τήν πίστιν τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων καί συνιστοῦν αἵρεσιν, διότι θίγουν τά θεμέλια τῆς Πίστεως.

Ὁ Ὄρθόδοξος λαός μας, πού εἶναι ὁ φύλαξ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, πρέπει νά γνωρίζῃ τήν ἀλήθειαν. Καί ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὑπάρχουν πολλαί καί σοβαραί διαφοραί μέ τούς ἑτεροδόξους Παπικούς ἢ Προτεστάντας. Ὅλοι αὐταί αἱ ἐπί μέρους διαφοραί συνοψίζονται εἰς τήν διδασκαλίαν περὶ Ἐκκλησίας. Ποῖος ἀποτελεῖ τό κέντρον, τόν ἀποφασιστικόν παράγοντα, τήν ὑψίστην αὐθεντίαν εἰς τήν Ἐκκλησίαν; Ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός ἢ ὁ ἄνθρωπος;

Κατά τήν ἰδικήν μας ὀρθόδοξον πίστιν, Ἀρχηγός, Ἀλάθητος Κεφαλή, κριτήριον καί πηγὴ τῆς Ἀληθείας εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Κύριος καί τό Πανάγιον Πνεῦμα, τό ὁποῖον ἐπιφοιτᾷ ὄχι εἰς ἓνα ἄνθρωπον ἀλλ' εἰς ὅλην τήν Ἐκκλησίαν.

Κατά τούς Ρωμαιοκαθολικούς ὁμως ὑψίστη αὐθεντία καί κριτήριον ἀλάθητον εἶναι εἷς ἄνθρωπος, ὁ “ἀλάθητος” Πάπας τῆς Ρώμης. Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχῃ καί νά εἶναι ἠνωμένη χωρὶς τόν Πάπαν.

Εἰς τούς Προτεστάντας πάλιν κριτήριον καί πηγὴ τῆς ἀληθείας δέν εἶναι ὁ εἷς πάπας τῆς Ρώμης, ἀλλὰ ἕκαστος Προτεστάντης δύναται νά εὕρῃσῃ τήν ἀλήθειαν ἢ τοῦλάχιστον μέρος τῆς ἀληθείας, χωρὶς νά εἶναι ἀπαραίτητος ἡ αὐθεντία τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Καί εἰς τάς δύο δηλ. περιπτώσεις ἔχομεν ἓνα ὑποκειμενισμόν, ἀτομικισμόν, εἴτε πρόκειται περὶ τοῦ παπικοῦ ἀτομικισμοῦ εἴτε πρόκειται περὶ τοῦ προτεστάντικοῦ ἀτομικισμοῦ. Εἰς τούς Ρωμαιοκαθολικούς ἔχομεν ἓνα Πάπαν. Εἰς τούς Προτεστάντας ἔχομεν τόσους Πάπας ὅσους καί Προτεστάντας.

Εἰς τό βάθος διακρίνομεν τήν ἰδίαν μεγάλην ἁμαρτίαν, τόν παραμερισμόν τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ ἀπό τόν ἄνθρωπον. Οἱ Δυτικοί παραμερίζοντες τόν Θεάνθρωπον καί θέτοντες ὡς κέντρον τόν ἄνθρωπον γίνονται ἀνθρωποκεντρικοί. Ὁ ἀνθρωποκεντρισμός ἀποτελεῖ τήν οὐσίαν ὅλων τῶν αἱρέσεων τῆς Δύσεως. Ἐμεῖς, ἀντιθέτως, μένομεν εἰς τήν ἁγίαν Θεανθρωποκεντρικὴν παράδοσιν τῆς Ὄρθοδοξίας.

Τελικῶς τό ὅλον θέμα εἶναι θέμα σωτηρίας. Ποῖος ἤμπορεῖ νά σωθῆ εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας κέντρον δέν εἶναι ὁ Θεάνθρωπος, ἀλλ' ὁ ἀλάθητος ἄνθρωπος, Πάπας ἢ Προτεστάντης;

Δι' αὐτό ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι δέν θά δεχθῶμεν ποτέ νά συνυπάρξωμεν μέ τούς Παπικούς ἢ τούς Προτεστάντας, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν νά ἐμμένουν εἰς τόν ἀνθρωποκεντρισμόν. Κάθε ἔνωσις μέ τούς ἑτεροδόξους πρῖν ἐπανέλθουν εἰς τήν θεανθρωποκεντρικήν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας ἀποτελεῖ προδοσίαν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος δι' αὐτό ἀκριβῶς ἐσαρκώθη, ἔπαθε, ἀνέστη, ἀνελήφθη καί ἴδρυσεν τήν Ἐκκλησίαν Του, διά νά γίνῃ τό κέντρον τῆς σωτηρίας μας καί νά καταργήσῃ κάθε ἀνθρωποκεντρισμόν, πού ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ἐγωῖσμόν πού καταστρέφει τήν ἀληθῆ κοινωνίαν μέ τόν Θεόν καί τούς ἀνθρώπους, ἀπιστίαν εἰς τόν Θεόν καί ἄρνησιν νά παραδοθῆ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ ὄρων εἰς τήν σώζουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ.

Ἡ χριστιανική ἀγάπη ἐπιβάλλει νά ἀγαπῶμεν τούς ἑτεροδόξους ἀδελφούς μας, νά ἀναγνωρίζωμεν ὅ,τι καλόν ἔχουν, νά προσευχώμεθα καί νά ἐργαζώμεθα χωρίς φανατισμόν, διά νά ἀποκαλυφθῆ καί εἰς αὐτούς ἡ ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας. Αὐτό ὅμως δέν πρέπει νά γίνῃ ἐπί θυσία τῆς πίστεως καί χάριν μιᾶς ἐνότητος πού δέν θά βασιζέται εἰς τήν ἀλήθειαν, ἀλλά τόν συμβιβασμόν, τήν διπλωματίαν καί τήν οἰανδήποτε σκοπιμότητα. Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅπως τό ἐκφράζει ἡ Ἁγία Γραφή καί ἡ Ἱερὰ Παράδοσις, εἶναι ἡ ἔνωσις ἐν ἀληθείᾳ.

Αὐτήν τήν στιγμὴν μόνη ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας κατέχει τό ἀληθές Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καί δι' αὐτό ἀποτελεῖ τήν μόνην ἐλπίδα τοῦ κόσμου. Καί ἀπό τήν ἄποψιν αὐτήν ἡ μεγαλυτέρα προσφορά μας πρός τούς ἑτεροδόξους καί τόν κόσμον εἶναι νά κρατήσωμεν ἀναλλοίωτον καί ζῶσαν τήν ἁγίαν ἀποστολικήν καί ἀγιοπατερικήν πίστιν μας.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου

† Ἀρχιμ. Γεώργιος